

WIADOMOŚCI

SAMORZĄDOWE PRZEWORSKA

Nr 8/39

Styczeń 2001 r.

Egz. bezpłatny

ISSN 1509-9598

Minął kolejny rok, będący zarazem półmetkiem pracy Rady i Zarządu Miasta obecnej kadencji. Z całą odpowiedzialnością mogę stwierdzić, iż swoje powinności wypełnialiśmy sumiennie, a kredyt zaufania jakim obdarzyli nas wyborcy nie został zmarnowany.

Minął rok... Sprawozdanie Burmistrza Miasta

Pozwolę sobie podsumować ubiegły rok. Przybliżyć nasze dokonania, te duże i te mniejsze, które zawsze składają się na realizację podstawowego zadania samorządu, jakim jest ułatwianie życia obywatelom, sprawiania, by miasto, w którym żyją, było dla nich przyjazne, w całym tego słowa znaczeniu.

Długotrwałe zabiegi, dotyczące sprzedaży konstrukcji hali sportowej, doczekały się pomyślnego finału. Nastąpiła sprzedaż wiązana. W rozliczeniu za konstrukcję nabywca wymienił okna w szkole podstawowej nr 1 i przedszkolu miejskim nr 3.

Sytuacja mieszkaniowa w Przeworsku, daleka od oczekiwań uległa poprawie, a to za sprawą oddanego pod koniec ub. roku pięknego bloku mieszkalnego przy ul. Dworcowej. 24 rodziny otrzymały swoje wymarzone - wybudowane w ramach TBS - cztery kąty.

Do przedsięwzięć mających na celu polepszenie warunków oświatowych zaliczyć należy rozpoczęcie budowy gimnazjum (czerwiec 2000 r.) przy ul. Misiągiewicza. Prace budowlane są bardzo zaawansowane (obecnie krycie dachem). W tym roku ruszy również budowa hali sportowej, będącej integralną częścią gimnazjum. Trwają prace w zakresie wdrażania postanowień Karty Nauczyciela. 6 października ub. roku wypłaciliśmy wszelkie zobowiązania wraz z wyrównaniem, będące konsekwencją jej wprowadzenia.

Uruchomiony został program zwią-

zany z terapią przeciwalkoholową (programy dla młodzieży szkolnej), otwarty został punkt informacyjno - konsultacyjny ds. uzależnień i ofiar przemocy w rodzinie. W zakresie pomocy społecznej nikogo, kto spełniał ustawowe wymogi i zwrócił się o pomoc, nie pozostawiliśmy bez wsparcia. Inną formą pomocy dla najuboższych były wypłaty dodatków mieszkaniowych. I w tym przypadku wszyscy starający się, dodatek otrzymali.

Uporaliśmy się z problemem przeterminowanych środków ochrony roślin. Składowane w piwnicach na terenie tzw. Podzamcza stanowiły, z czego nie zdawała sobie sprawy większość mieszkańców Przeworska prawdziwą, „bombę c.d. str 2

worskim szpitalu przyszła córka pani Renaty Jakielaszek ze Studziana (poród: 01.01.2001r., godz. 3¹⁵). Pani Renata jest z zawodu technikiem ekonomistą, ukończyła również 2-letnie studium informatyczne. Jej mąż Ryszard, młodszy aspirant Państwowej Straży Pożarnej w Przeworsku, będzie musiał utrzymać teraz trzysobową rodzinę.

3 stycznia doczekaliśmy się przyjścia na świat Karoliny Uzarskiej – pierwszej obywatelki Przeworska urodzonej w 2001 roku. Przy jej narodzinach - dzięki wprowadzeniu w przeworskim szpitalu porodów rodzinnych - asystował dzielnie tato. Mama dziewczynki, pani Ewa, z zawodu jest sprzedawcą, zaś jej mąż, Paweł, elektrykiem. Z pobytu w szpitalu, jak i z obsługi personelu młoda mama jest bardzo zadowolona.

Miłym gestem ze strony władz Przeworska było przekazanie wyprawek dla obojga dzieci oraz pięknych bukietów róż dla matek.

Agnieszka Gondek

Milenijne dzieci w przeworskim szpitalu

2 stycznia 2001r. Burmistrz Janusz Magoń i Zastępca Burmistrza Krystyna Sołek, odwiedzili Szpital Rejonowy w Przeworsku. Powodem nie były jednak kłopoty zdrowotne władarzy miasta, lecz chęć powitania pierwszego obywatela Przeworska, urodzonego w Nowym Tysiącleciu. Jako pierwsza na świat w prze-

Fot. Od lewej: Teresa Weber-Orzechowska - ordynator oddz. noworodków, Jadwiga Krowicka - z-ca ordynatora oddz. położniczo-ginek., Ewa Uzarska z córką Karoliną, Krystyna Sołek - z-ca Burmistrza, Halina Pilek - siostra oddziałowa-oddział poł.-ginek.

ekologiczną". Były poważnym zagrożeniem ekologicznym dla mieszkańców w pobliżu, jak i dla wód Mleczki. Ostatecznie, przy dofinansowaniu z Wojewódzkiego (50.000 zł) i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska (176.678 zł), środki zostały wywiezione do utylizacji za granicę. Trwają prace nad opracowaniem „Studium Uwarunkowań Rozwoju Przestrzennego Miasta Przeworska” oraz zawartych w nim „Założeń do Polityki Zaopatrzenia Miasta Przeworska w energię”. Ważnym przedsięwzięciem, mającym na celu poprawę bezpieczeństwa w mieście, było zainstalowanie monitoringu kamerowego. Mam nadzieję, że w niedalekiej przyszłości zainstalowane zostaną następne kamery w najbardziej newralgicznych punktach Przeworska. Podpisaliśmy porozumienie w sprawie programu ochrony Przeworska i okolicznych gmin przed powodzią.

Rada Miasta, dostrzegając problem bezrobocia w Przeworsku, podjęła - przygotowaną przez Zarząd Miasta - uchwałę w sprawie zwolnień podatkowych dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy. Sama w sobie nie rozwiąże ona z pewnością problemu, ale być może zadziała zachęcająco dla przedsiębiorców. Staraniem Zarządu otrzymaliśmy preferencyjną pożyczkę w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska w wys. 400.000 zł na kontynuację budowy kanalizacji sanitarnej na ul. Gorliczyńskiej oraz 80.000 zł na wykonanie przelewów burzowych – ul. Kąty, Krakowska, Gorliczyńska. W wyniku ubiegłorocznych działań doprowadziliśmy do rozpoczęcia przebudowy mostu na Mleczce (na trasie E-4). W perspektywie mamy drugi etap związany z poszerzeniem drogi i zainstalowaniem sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Szpitalnej ze Studziańską. W zakresie usprawnienia ruchu kołowego staramy się stworzyć lobby **zmierzające** do rozpoczęcia budowy obwodnicy - o konkretnych poinformujemy w najbliższym czasie. Dzięki tym staraniom poprawi się zdecydowanie płynność ruchu przez nasze miasto oraz bezpieczeństwo na najbardziej obciążonej obecnie drodze E-4.

Do mniejszych, ale równie istotnych inwestycji zaliczyć trzeba: wykonanie remontu mostu na ul. Czarnieckiego (wymiana barier, umocnienie brzegów rzeki), budowa schodów na ul. Stolarskiej, kontynuacja remontu zabytkowych murów obronnych, wykonanie nowej elewacji na budynku biblioteki miejskiej połączone z wymianą okien, modernizacja stadionu MKS „Orzeł”. Sukcesywnie wymieniane są również okna w blokach przy ul. Jagiellońskiej.

Gospodarka odpadami to dla nas ważny temat. Trwają prace przy rekultywacji

wysypiska śmieci związane z ograniczeniem jego uciążliwości.

W myśl zasady, że „nie samym chlebem człowiek żyje”, w 2000 roku zorganizowaliśmy dwie imprezy plenerowe. Występ zespołu „Brathanki” zapewne na długo utkwi w pamięci przeworszczan i nie tylko (ok. 10.000 uczestników). Druga z imprez, ze względu na warunki atmosferyczne niestety nie zgromadziła na stadionie Orła takiej rzeszy publiczności, chociaż koncert zespołu „RSC” z Rzeszowa był przedniej marki. Pełnym sukcesem zakończyła się akcja letnia dla przeworskich dzieci zorganizowana przez Miejski Ośrodek Kultury.

Z działań promocyjnych podjęliśmy się w ub. roku dużego przedsięwzięcia, a mianowicie wydania albumu „Przeworsk i okolice”. Ukażał się końcem roku i śmiem twierdzić, że jest pozycją na bardzo wysokim poziomie. Zdjęcia Tadeusza Budzińskiego, znanego fotografa, wspaniale oddają urok naszego miasta i okolic. Album jest do nabycia w księgarni „AKS” przy ul. Jagiellońskiej. Z pewnością warto mieć tę pozycję w domowej bibliotece. We wrześniu Przeworsk był miejscem sympozjum pt.: „Bożogrobcy w Przeworsku”. Do naszego miasta przybyli z całej Polski kawalerowie i damy zakonu. Dzięki zabiegom Zarządu Miasta końcem roku na antenie 2 programu Telewizji Polskiej wyemitowany został bardzo pochlebny reportaż o Przeworsku. Podkreślony został w nim aspekt dbałości o zabytki, ekologię i przemysłane inwestowanie.

Pora przyznać się do tego, czego nie udało się zrealizować. Czekam na rozwiązanie problemu szaleńców miejskich, jedyne publiczne umieszczone na placu targowym, to zdecydowanie za mało. Dom Kultury przy ul. Wiejskiej – zapomniany, wymagający gruntownego remontu, czeka na dobry pomysł wykorzystania. Coroczne, potocznie zwane „Dni Przeworska” muszą doczekać się nowej formuły. Należy je z całą pewnością uatrakcyjnić, nawet kosztem skrócenia czasu trwania.

W 2000 roku odbyłem szereg bezpośrednich spotkań z mieszkańcami naszego miasta, poruszane tematy wskazują na duże zainteresowanie sprawami i problemami samorządu, troskę o stałą poprawę życia.

Za każdą dobrą radę, za wyrozumiałość i życzliwość z jakimi się spotykałem, bardzo serdecznie dziękuję. Dziękuję członkom Zarządu Miasta, Radzie Miasta z Przewodniczącym na czele, pracownikom Urzędu Miasta i instytucji współdziałających z urzędem za trud wspólnej pracy w ubiegłym roku. Słowa podziękowania za pomoc w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych kieruję do pana posła Krzysztofa Kłaka oraz członka Zarządu Województwa Podkarpackiego pana Jana Sołka. Mam nadzieję, że starania pana posła na szczelb parlametarnym i rządowym pozwolą na pozyskanie w tym roku środków, które przyspieszą zakończenie budowy gimnazjum i hali sportowej.

Na koniec pozostaje mi wyrazić nadzieję, że bieżący rok przyniesie realizację wszystkich planowanych zamierzeń. Ze swojej strony obiecuję, że dołożę wszelkich starań, aby tak się stało, aby Przeworsk był miastem, w którym chce się mieszkać, pracować, kształcić i wypoczywać. Po prostu żyć.

Janusz Magoń - Burmistrz Przeworska

Sprostowanie

W poprzednim numerze „Wiadomości...” w tekście p. Agnieszki Kotlińskiej pt.: „Wkład przeworszczan w odbudowę wolnej i zjednoczonej Oczyszczalni” nieprawidłowo podaliśmy następujące nazwiska: Emil Rzepa, Ferdynand Onyszkiewicz. Autorkę artykułu przepraszamy.

Oświatowe dylematy...

Zarząd Miasta Przeworska, po dokonaniu wnikliwej analizy kosztów funkcjonowania wszystkich przedszkoli oraz analizie demografii, zdecydował się na trudny krok - przedstawienie Radzie Miasta projektu uchwały, dotyczącej likwidacji z dniem 31 sierpnia 2001 roku Przedszkola Miejskiego nr 1. W przedszkolu tym liczba dzieci na przestrzeni lat 1996-2001 zdecydowanie zmalała, ze 100 do 58.

Od kilku lat w Przeworsku następuje systematyczny spadek liczby dzieci. Dla zilustrowania stanu przeworskich przedszkoli pozwolę sobie przytoczyć niektóre, bardzo istotne dane.

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym (od 3 do 6 lat): rok szkolny **1999/2000 – 817, 2000/2001 – 761, 2001/2002 – 708, 2002/2003 – 675**. Wyraźnie widać postępujący spadek liczby narodzin dzieci, a nie wszystkie dzieci (tylko około 70%) korzy-

stają z oferty przedszkoli. Jedynie dzieci w wieku 6 lat bardzo licznie, w około 93%, uczęszczają do oddziałów zerowych.

Wraz ze spadkiem liczby dzieci w przedszkolach rośnie koszt utrzymania jednego dziecka. Obecnie w przedszkolu nr 1 wynosi: **487,00** złotych miesięcznie (nie licząc opłat ponoszonych przez rodziców).

Suma nakładów na utrzymanie przedszkoli w roku **2000** wyniosła **1.777.908** zł (dofinansowanie z budżetu miasta pobytu jednego dziecka wyniosło średnio **327,78** zł). W roku 2001 planowane wydatki związane z utrzymaniem przedszkoli to **1.854.560** zł (dofinansowanie z budżetu miasta pobytu jednego dziecka w przedszkolach przeworskich wyniesie średnio **344,20** zł).

Należy jednocześnie podkreślić, że subwencja oświatowa z budżetu państwa obejmuje dofinansowanie jedynie szkół podstawowych i gimnazjum, zaś działalność przedszkoli finansowana jest wyłącznie ze środków budżetu miasta.

Zarząd Miasta, przy jednoznacznym wsparciu Rady Miasta, prowadzi politykę

poprawy stanu istniejącej bazy oświatowej. Jednocześnie, przy wszelkich zmianach i wprowadzaniu reformy oświaty, minimalizuje negatywne skutki, które dość często mogłyby dotknąć nauczycieli lub pracowników niepedagogicznych szkół i przedszkoli. Na przełomie roku szkolnego 1999/2000 i 2000/2001, mimo zmniejszającej się liczby oddziałów, żaden nauczyciel nie pozostał bez pracy lub innego źródła utrzymania.

Przy obecnej likwidacji przedszkola, Zarząd Miasta podejmie wszelkie kroki, by nie zmarnować bazy materialnej (budynku przedszkola, wyposażenia), podejmie starania, aby pracownicy tej placówki nie zostali bez pracy. Inicjatywą Zarządu Miasta jest podjęcie działań, by w budynku przedszkolnym została otworzona placówka zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży z terenu Przeworska i okolic.

Maciej Karasiński
Sekretarz Miasta

WSPARCIE DLA DZIECI I RODZICÓW - Program „Razem na tropie”.

Z inicjatywy Zarządu Miasta Przeworska, pod koniec 1999 roku, wśród nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjum i przedszkoli została przeprowadzona ankieta penetrująca potrzeby i oczekiwania nauczycieli oraz uczniów w zakresie wsparcia

psychologicznego – pedagogicznego. Wyniki tej ankiety oraz obserwacja życia codziennego dostarczyły przykładów niepokojących zachowań dzieci i młodzieży. By zapobiegać kształtowaniu się postaw społecznych, powstaje w Przeworsku grupa osób i instytucji, poszukująca skutecznych rozwiązań wychowawczych. Są to przedstawiciele oświaty, pomocy społecznej, policji, straży miejskiej, kultury, jak też administracji samorządowej Miasta Przeworska. Kolejne spotkania osób, merytorycznie przygotowanych i zainteresowanych losem młodego pokolenia, potwierdzają konieczność szerokiej współpracy nad rozwijaniem zainteresowań dziecka w toku różnorodnej aktywności. Właściwa organizacja czasu wolnego oraz nabycie niezbędnych umiejętności psychologicznych sprzyja kształtowaniu właściwych stosunków interpersonalnych i postaw społecznych dzieci.

Na początku ubiegłego roku, grupa przeworskich pedagogów szkolnych: **Krystyna Gilecka, Małgorzata Mazera, Dorota Biała, Izabela Śliwa** we współpracy z **Maciejem Karasińskim** - Sekretarzem Miasta, opracowała program profilaktyczny dla uczniów kl. VI szkoły podstawowej i gimnazjum pod hasłem „**Razem na tropie**”. Urząd Miasta Przeworska zgłosił ten program do Ministerstwa Edukacji Narodowej i uzyskał pozytywną opinię oraz obietnicę wsparcia, ale dopiero w 2001 roku. Z tego względu Zarząd Miasta zdecydował się na wsparcie realizacji programu w szkołach z własnych środków. Pilotażową wersją programu objęto 5 zespołów klasowych - po jednym z każdej szkoły, ogółem 132 uczniów.

Zadaniem programu było m.in.: wyposażać uczniów w niezbędną wiedzę, podstawowe umiejętności psychologiczne i społeczne oraz nauczyć racjonalnie, bezpiecznie i zdrowo spędzać czas wolny. Zajęcia terapeutyczne z uczniami prowadzili ww. pedagodzy szkolni, specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Przeworsku: **Łucja Gołębiowska**,

c.d. na str. 5

PERYSKOP

Zarząd Miasta Przeworska w składzie:

Janusz Magoń
Krystyna Sołek
Elżbieta Cholewa
Robert Mokrzycki
Andrzej Świtalski

na posiedzeniach w grudniu i styczniu m.in.:

1. Zapoznał się z projektem uchwały Rady Miasta w sprawie dzierżawy lokalu gastronomicznego przy ul. Jagiellońskiej 10 – mienia komunalnego na czas nieokreślony i polecił skierować go do Rady Miasta.
2. Polecił przygotować projekt reorganizacji sieci przedszkoli miejskich w dniu 1.11.2000r.
3. Podpisał umowę dotacji z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z siedzibą w Warszawie na dofinansowanie przedsięwzięcia inwestycyjnego „Likwidacja przeterminowanych środków ochrony roślin umieszczonych w piwnicy budynku położonego przy działce 238/15 w Przeworsku”.
4. Zapoznał się z pismem mieszkańców bloku z okolicy MOK i zajął stanowisko, że nie może całkowicie pozbawić społeczeństwa Przewor-

ska dostępu do dyskoteki. Jednocześnie zobowiązał się podjąć działania zmierzające do ograniczenia uciążliwości dyskoteki i działalności klubu Hades do godz. 24⁰⁰.

5. Postanowił wnieść projekt uchwały Rady Miasta w sprawie dodatkowej bonifikaty do sprzedaży mieszkań komunalnych na cały rok 2001 w wys. 10%.
6. Przyjął projekt uchwały w sprawie likwidacji Przedszkola Miejskiego nr 1 i skierował go do Rady Miasta.
7. Dokonał rozstrzygnięcia Konkursu Fotograficznego pt.: *Miasto Przeworsk 2000*. Nagrody otrzymają zdobywcy trzech pierwszych miejsc:
I miejsce – Joanna Ostrowska - 18 pkt,
II miejsce – Leszek Frąckowiak - 15 pkt,
III miejsce – Jacek Siębrzuch - 9 pkt.
Pozostałe prace Zarząd postanowił wyróżnić dyplomami za udział.
8. Postanowił wystąpić do Wojewody z prośbą o przekazanie terenu działki 3413/1 stanowiącej własność Skarbu Państwa pod potrzeby „Małej Obwodnicy”.
9. Postanowił rozpisać przetarg na wykonanie III etapu kanalizacji przy ul. Gorliczyńskiej.
10. Postanowił podnieść w 2001r. czynsz za dzierżawę gruntu przeznaczonego pod:
 - kioski warzywne – Rynek k. Ratusza – o 7%,
 - pozostałe tereny pod działalność handlową - o 5%,
 - Sp. z o.o. Multimedia (operator telewizji kablowej) – o 10%.

RADA MIASTA UCHWALIŁA

Uchwała nr XXIX/199/00

z dnia 21 grudnia 2000r.

w sprawie określenia wysokości stawek czynszu regulowanego za lokale mieszkalne.

Uchwała nr XXIX/200/2000

z dnia 21 grudnia 2000 r.

w sprawie ustalenia stawek czynszu regulowanego dla budynku 12-rodzinnego PTBS przy ul. Dworcowej 2 w Przeworsku.

Uchwała nr XXIX/201/2000 z dnia 21 grudnia

2000 r. w sprawie ustalenia opłat za dostarczaną wodę i odprowadzanie ścieków.

Uchwała nr XXIX/202/2000 z dnia 21 grudnia

2000r. w sprawie ustalenia opłat za usługi w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez Przeworska Gospodarkę Komunalną Sp. z o. o. w Przeworsku.

Uchwała nr XXIX/203/2000 z dnia 21 grudnia

2000 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego

Uchwała nr XXIX/204/2000 z dnia 21 grudnia

2000 r. w sprawie zmiany uchwały nr 21/IV/ 98 Rady Miasta Przeworska z dnia 29.12.1998r. w sprawie zasad usytuowania na terenie miasta Przeworska miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i warunków sprzedaży tych napojów.

Uchwała nr XXIX/205/2000 z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie przeznaczenia do sprzedaży nieruchomości miejskich w drodze bezprzetargowej dotychczasowym użytkownikom wieczystym

Uchwała nr XXIX/206/2000

z dnia 21 grudnia 2000 r.

w sprawie wyrażenia zgody na dzierżawę mienia komunalnego na czas nieograniczony

Uchwała nr XXIX/207/2000 z dnia 21

grudnia 2000 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XIV/97/99 Rady Miasta Przeworska z dnia 29 listopada 1999r. w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji podmiotom nie zaliczonym do sektora finansów publicznych, sposobu jej rozliczania oraz kontroli wykonanego zadania

Uchwała nr XXIX/208/2000

z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie zmian w budżecie miasta na rok 2000

Uchwała nr XXX/209/2000 z dnia 28

grudnia 2000r. w sprawie ustalenia stawek podatku od nieruchomości

Uchwała nr XXX/210/2000 z dnia 28

grudnia 2000r. w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2001 r. na terenie miasta Przeworska.

Uchwała nr XXX/211/2000

z dnia 28 grudnia 2000r. w sprawie ustalenia wysokości opła-

ty administracyjnej .

Uchwała nr XXX/212/2000

z dnia 28 grudnia 2000

w sprawie ustalenia wysokości dziennych stawek opłaty targowej na terenie miasta, jej poboru w drodze inkasa oraz określenia inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Uchwała nr XXX/213/2000

z dnia 28 grudnia 2000r.

w sprawie ustalenia wysokości stawki podatku od posiadania psów na 2001 rok na terenie miasta Przeworska.

Uchwała nr XXX/214/2000

z dnia 28 grudnia 2000r.

w sprawie obniżenia ceny skupu żyta za trzy kwartały 2000 r. przyjmowanej za podstawę obliczenia podatku rolnego.

Uchwała nr XXX/215/2000

z dnia 28 grudnia 2000r.

w sprawie wprowadzenia na terenie miasta Przeworska opłaty prolongacyjnej.

Informujemy, że wszystkie uchwały podjęte przez Radę Miasta są do wglądu w Biurze Obsługi Rady Miasta - Urząd Miasta, I piętro, pok. nr 101. Ponadto każdorazowo wywieszane są do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta.

c.d. ze str. 3

Krzysztof Flejszar, Katarzyna Bocheńska-Wojtas oraz inspektor prewencji ds. nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Przeworsku, **Andrzej Trelka**. Proponowane uczestnikom programu formy spędzania czasu wolnego sprzyjały odreagowaniu napięć i propagowaniu alternatywnych form aktywności. Były to: wielka impreza andrzejkowa „Bliżej tradycji” w Urzędzie Miasta, rozgrywki sportowe na sali gimnastycznej SP nr 2 w Przeworsku oraz uroczyste zakończenie z programem artystycznym w MOK-u. Konferansjerką tych imprez była pani Monika Olchawa.

W Urzędzie Miasta uczestnicy programu spotkali się z panem Januszem Magoniem – Burmistrzem Przeworska, wysłuchali pogadanki pani Agnieszki Kotlińskiej n.t. „Historii i tradycji naszego miasta”, brali udział w konkursach, wróżbach, relaksowali się tańcem. Zajęcia sportowe opracowali i prowadzili nauczyciele wychowania fizycznego: Robert Gilarski, Janusz Gondek i Marian Pieniążek. Spotkanie w MOK-u „Wiele zależy od Ciebie” zakończyło realizację programu „Bądź autorem swojego życia. Ciesz się każdą chwilą i dziel się tą radością z innymi – rodzicami i rodzeństwem, nauczycielami, katechetami, rówieśnikami i ludźmi, których spotkasz na swojej drodze” – tego życzyli swoim wychowankom pedagodzy szkolni. W toku spotkania podsumowano program. Pani Krystyna Sołek – Z-ca Burmistrza, pan Maciej Karasiński - Sekretarz Miasta oraz inspektor Prewencji ds. Nieletnich pan Andrzej Trelka wręczyli pamiątkowe dyplomy dla uczniów oraz dyplomy i nagrody dla zwycięzców konkursu wiedzy na temat „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”, którymi zostali uczniowie: Maciej Skwara – SP1, Andrzej Bieniarz – SP2, Grzegorz Markowski – SP3, Katarzyna Stępak – SP4, Justyna Drabik – Gimnazjum nr 1. W części artystycznej zaprezentowali swoje osiągnięcia uczniowie pracujący w zespołach wokально-tanecznych „Synkopa” z MOK (opiekun pani Bożena Kucab), zespół wokalny z SP4 (opiekun pan Piotr Wajda) i zespół wokально-taneczny z SP2 (opiekun pani Barbara Curzytek). Realizacja programu odbyła się dzięki zaangażowaniu dyrekcji i pracowników wielu instytucji, m.in.: Urzędu Miasta, przeworskich szkół, Poradni

Psychologiczno-Pedagogicznej, Komendy Powiatowej Policji, Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji oraz sponsorów: Felicji i Jana Ścisłowiczów, Jerzego Zagórskiego, Bogdana Sebzdy. Jakie korzyści z programu wynoszą uczniowie? Bardziej poznali siebie i innych, nauczyli się dostrzegać to, co w sobie i innych jest dobre i wartościowe, otrzymali rzetelne informacje dotyczące zachowania bezpieczeństwa i unikania zagrożeń oraz odpowiedzialności karnej, nabyli umiejętności radzenia sobie z konfliktami i budowania udanych relacji z innymi. Proponowane formy zajęć w czasie wolnym, dostarczały im wiele emocji i niezapomnianych wrażeń. Każdy uczestnik programu miał możliwość wystąpić w roli zawodnika i kibica, bawić się, nawiązywać nowe znajomości, komunikować się z uczniami innych szkół, korzystać z dóbr kultury.

Przeprowadzane wśród uczniów ankiety wskazują na potrzebę dalszej realizacji programu. Uczniowie oceniają go bardzo wysoko, czerpią z niego duże korzyści osobiste i niemal wszyscy chętnie w przyszłości wzięliby udział w programie. W opinii realizatorów, program daje uczniom niewymierne korzyści indywidualne oraz zespołowe, zwłaszcza dotyczące komunikowania się, wzajemnej akceptacji oraz integracji klasy.

Dziś wiele rodzin potrzebuje fachowego wsparcia funkcji wychowawczych. Często rodzice są zmęczeni, zestresowani, nie zawsze mają czas na rozmowy z własnymi dziećmi, rozwiązywanie ich problemów, o których zresztą dzieci czasem przestają w domu mówić. Tymczasem złe wzorce czyhają na każdym kroku. Dzieci uciekają w świat iluzji wywołanej środkami psychoaktywnymi (papierosy, alkohol).

Ani szkoła, ani poradnia, ani inne instytucje pozarządowe nie są w stanie zastąpić rodziny. Mogą tylko pomóc. O tym muszą pamiętać rodzice, w których upatruje się sojuszników do realizacji profilaktyki domowej.

W imieniu zespołu pedagogów szkół miasta Przeworska
Koordynator Programu Profilaktyki „Razem Na Tropie”
mgr Krystyna Gilecka

Pedagog szkolny SP1 w Przeworsku

Informacja o Agencji Wspierania Inicjatyw Mieszkaniowych w Przemysłu i Spółdzielni Mieszkaniowej „PIAST” w Przeworsku

Agencja Wspierania Inicjatyw Mieszkaniowych czerpie z doświadczeń powstałej w 1952 r. w USA Fundacji Spółdzielczości Mieszkaniowej (CHF), wspomagającej lokalne Społeczności w dziale budownictwa mieszkaniowego.

W Polsce Fundacja rozpoczęła od 1992r. tworzenie samodzielnych organizacji p.n. Agencji Wspierania Inicjatyw Mieszkaniowych. AWIM znane są w Krakowie, Zamościu, Tomaszowie, a od 1997r. także w Przemysłu. Pod jej patronatem powstała Spółdzielnia Mieszkaniowa „DOM”, która ukończyła w 1999r. budowę bloku mieszkalnego oraz osiedla domków jednorodzinnych w Przemysłu. Z inicjatywy AWIM, którego dyrektorem jest p. Zbigniew Duszyk oraz jego współpracowników: Adama Czerkasa i Józefa Maciaszka, powstała w Jarosławiu 1.03.1999r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „JAREK”, która obecnie realizuje budowę budynku mieszkalnego dla 40 rodzin – termin oddania 31.07.2001r. Z inicjatywy w.w osób 8.09.2000r. powstała Spółdzielnia Mieszkaniowa „PIAST” w Przeworsku. Założeniem spółdzielczego budownictwa na własność jest:

- współdziała w założeniu Spółdzielni,
- czas trwania inwestycji do 1 roku,
- cena metra kwadratowego ryczałtowa,
- podejmowanie przez spółdzielców decyzji w sprawach technologii budowania, terminów realizacji, wielkości mieszkań,
- koordynowanie procesu inwestycyjnego Spółdzielni, prowadzenie obsługi spółdzielni.

Spółdzielnię Mieszkaniową „PIAST” w Przeworsku założyły osoby zainteresowane wybudowaniem mieszkań na własność w

c.d. str. 10

„Przeworsk w Sieci”

Od paru lat obserwujemy w Polsce nieustanny, bardzo dynamiczny wzrost zainteresowania światową siecią komputerową, zwaną Internet. Trudno się temu dziwić, bowiem możliwości jakie ze sobą niesie są wielkie, począwszy od olbrzymich zasobów informacji, jakie zawiera, skończywszy na możliwości szybkiego przekazu wiadomości, nawiązywania nieograniczonych kontaktów towarzyskich lub biznesowych.

Mieszkańcy Przeworska, zwłaszcza młodzież, nie ustępują pod względem wykorzystania Internetu swoim rówieśnikom z dużych miast. Śmiało można powiedzieć, że często są o krok przed nimi. Świadczy o tym dynamiczny rozwój osiedlowych sieci komputerowych sprzężonych z Internetem. To z myślą o nich, ale i o przedsiębiorcach z terenu miasta, Zarząd Miasta Przeworska podjął inicjatywę zorganizowania konferencji pt.: „Przeworsk w sieci”, której pomysłodawcą był przeworski radny, pan Dariusz Rosół. Wśród licznie zgromadzonych uczestników spotkania byli przedstawiciele władz miasta, poseł Krzysztof Kłak, wielu przeworskich radnych, nauczyciele, członek Zarządu Województwa, Jan Sołek.

W programie konferencji znalazł się wykład dotyczący architektury sieci komputerowych, który przedstawił dr Kazimierz Lal – wykładowca Politechniki Rzeszowskiej, możliwości praktycznego wykorzystania Internetu przedstawił mgr inż. Kazimierz Fołta – wicedyrektor Zespołu Szkół Zawodowych w Przeworsku. Niewątpliwym urozmaicheniem konferencji była pre-

zentacja ofert handlowych firm komputerowych działających na terenie Przeworska (F.H.U. „Magic”, P.P.H.U. „Artkomp”, „Softel”, B.U.K „Proxima”).

Jak wykorzystać wszystkie produkty pokazane przez lokalne firmy komputerowe zaprezentowali przedstawiciele Telekomunikacji Polskiej S.A. na czele z Dyrektorem Obszaru w Pionie Obsługi Klientów w Przemyśle, panem Markiem Solakiem. Omówiono wszystkie nowości rynku telekomunikacyjnego, które oferuje nasz narodowy operator. Szczególne zainteresowanie internautów wzbudziła ciekawa cenowo oferta usług umożliwiających dostęp do Internetu – Octopus ISDN, SDI (Szybki Dostęp do Internetu) czy Polpak T, które omówiła pani Lilianna Kędzierska z sekcji Obsługi Dużych Firm wymienionego wcześniej Pionu. Kierownik w Rejonie Obsługi Klientów w Przeworsku, pan Dariusz Rosół przybliżył natomiast gościom zalety usługi Poczty Głosowej. Na koniec, życzenia świąteczne w imieniu TP S.A., złożył Rzecznik Prasowy w Rzeszowie, pan Andrzej Kędzierski, który wcześniej zapoznał uczestników konferencji z szerokim programem wspierania edukacji przez TP S.A. jako sponsora internetowych połączeń w polskich szkołach – szczegóły dostępne na stronie internetowej www.tpsa.pl/600impulsow. Licznie zebrana brać uczniowska mogła dowiedzieć się o odbywającym się konkursie na wykorzystanie Internetu w szkołach. Konferencja z pewnością przybliżyła zagadnienia związane z Internetem. Można mieć nadzieję, że zainspiruje do pełniejszego wykorzystania jego możliwości, np. przez założenie kolejnych lokalnych sieci komputerowych z dostępem do jego zasobów.

Marek Frączek

MIEJSKA BIBLIOTEKA ZAPRASZA ...

Główna działalność biblioteki kojarzy się przede wszystkim z wypożyczaniem książek, czasopism, z czytelnia i ciekawymi wystawami. Tak być powinno i dobrze, że w naszym mieście istnieją jeszcze biblioteki, gdyż roli książki nic nie zastąpi w świecie technicyzacji, biznesu i ginących wartości. I chociaż w dobie cywilizacji obrazkowej maleje – niestety – zainteresowanie książką, nasza Miejska Biblioteka cieszy się dużym zainteresowaniem czytelników – dorosłych, młodzieży i dzieci. Biblioteka prowadzi też wypożyczalnię kasety wideo (w tym: bajki i książki z klasyki literatury polskiej); dysponuje salą audiowizualną, gdzie można obejrzeć filmy, program telewizyjny, a nawet skorzystać z usług ksero.

Biblioteka Miejska zaprasza również na prelekcje i spotkania z autorami książek, aktorami, ciekawymi ludźmi i... udostępnia pomieszczenia czytelnia na wy-

stępy artystów pochodzących z naszego miasta – tych śpiewających i recytujących.

Na temat dwóch takich wieczorów kulturalnych w Bibliotece – pragnę na prośbę uczestników – słów kilka napisać.

30 grudnia ubiegłego roku, w sobotni wieczór, Miejska Biblioteka Publiczna w Przeworsku uroczystie żegnała Rok Jubileuszowy. Artystyczną oprawę pożegnania Starego Roku przygotował ponad stuletni Chór „Echo”, nauczyciele Szkoły Muzycznej i młodzieżowe Koło Miłośników Słowa współpracujące z Katolickim Stowarzyszeniem Wychowawców. Przy śpiewie kolęd, akordach muzyki i strofach poezji, dziękowaliśmy Bogu za miniony rok, radując się z miłej atmosfery artystycznej i towarzyskiej –

przy ciastku i herbacie.

Ostatnim wydarzeniem kulturalnym w bibliotece była prelekcja pana Franciszka Mroza na temat: „Sanktuaria Dzieciątka Jezus”. Przed prelekcją obejrzeliśmy piękny występ chóru i zespołów instrumentalnych – uczniów szkoły muzycznej w Przeworsku. Sama prelekcja pana Franciszka – młodego przeworszczanina – była również bardzo interesująca, urozmaicona licznymi przeżościami i pokazem albumów.

Na kolejne imprezy kulturalne Miejska Biblioteka już dzisiaj serdecznie zaprasza...

Anna Maria Piejko

A mury pną się do góry...

Kiedy jedziemy ul. Misiągiewicza na osiedle bloków mieszkalnych, po lewej stronie drogi jawi się tam budowa dużego, ciekawego pod względem konstrukcyjnym budynku. Będzie to kolejna szkoła w naszym mieście. Odważną i zarazem bardzo trudną decyzję o rozpoczęciu budowy Rada Miasta podjęła w 1999 r., w związku z reformą oświaty. Wprowadziła ona m.in. dodatkowy szczebel w szkolnictwie, tj. gimnazjum. Obecnie przeworscy gimnazjaliści i kadra pedagogiczna korzystają gościnnie z pomieszczeń szkół podstawowych nr 1 i 2. Łącznie w szkołach podstawowych w bieżącym roku szkolnym uczy się 2251 uczniów, z czego w gimnazjum 573 (w budynku SP1 - 327 gimnazjalistów, w budynku SP2 - 246). Docelowo, czyli w trzecim roku nauki w gimnazjum naukę będzie pobierało 950 uczniów. O tym, że praca w dwóch budynkach jest uciążliwa, tak pod względem nauki jak i organizacyjnym, nikogo przekonywać zapewne nie trzeba.

Budowę rozpoczęto w czerwcu 2000 roku.

W wyniku postępowania przetargowego wykonawcą zostało wybrane Przedsiębiorstwo „Resbud” z Rzeszowa. Na dzień dzisiejszy w stanie surowym

otwartym - surowym - wykonano budynek segmentu „B” i „C”. Prace przebiegają zgodnie z przyjętym harmonogramem. Dotychczasowe wydatki związane z tą inwestycją wynoszą 1 164 693,71 zł, w tym dotacja z województwa w kwocie 250 000,00 zł. (była to druga co do wielkości dotacja w województwie). Zarząd Miasta mając na względzie przyspieszenie realizacji inwestycji przygotował i skierował do Rady Miasta projekt autopoprawy do budżetu na 2001 rok. Zakłada w nim zwiększenie nakładów na budowę gimnazjum do wys. 1 500 000,00 zł oraz przeznaczenie kwoty 2 350 000,00 zł na budowę hali sportowej. Zarząd skierował wnioski do Wojewody i Marszałka Województwa w sprawie dofinansowania ww. inwestycji. Dodatkowo czynione są starania o pozyskanie środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jeśli wszystko przebiegnie zgodnie z zamysłem Zarządu, gimnazjum zostanie oddane do użytku 30 czerwca 2002 r., aby nowy rok szkolny 2002/2003 mógł rozpocząć się w nowym budynku.

M.F.

V Przegląd Obrzędów Bożonarodzeniowych

Tradycji stało się zadość i po raz piąty zorganizowano w Miejskim Ośrodku Kultury w Przeworsku Przegląd Obrzędów Bożonarodzeniowych, w dniach 12 i 14 stycznia br. przy współorganizacji Starosty Powiatu Przeworskiego i Burmistrza Miasta Przeworska. Uwzględniając wymogi Regulaminu Przeglądu, Komisja Artystyczna w składzie:

- mgr Katarzyna Trojanowska – etnograf – Muzeum Narodowe Ziemi Przemyskiej - przewodnicząca,
- mgr Anna Kruk – Starostwo Powiatowe w Przeworsku – Wydział Kultury i Promocji – członek,
- mgr Bożena Kucab – instruktor ds. muzyki Miejski Ośrodek Kultury w Przeworsku – członek.

Po wysłuchaniu i obejrzeniu 16 prezentacji zespołów dziecięcych, młodzieżowych, dorosłych i solistów z powiatu przeworskiego przyznała dwie równorzędne nagrody pieniężne w wysokości 300 zł, tj. dla Chóru Mieszanego Stowarzyszenia Chóralnego CANTILENA z Tryńcy oraz Zespołu Śpiewaczego DO-LANIE z Gniewczyny Trynieckiej.

Ponadto Komisja zgodnie postanowiła wyróżnić:

- Zespół wokalny za oprawę JASEŁEK w wykonaniu Grupy Młodzieżowej działającej przy Parafii O.O. Bernardynów w Przeworsku,
- JASEŁKA w wykonaniu uczniów z Gimnazjum nr 3 w Rozborzu, Szkoły Podstawowej w Mirocinie, Szkoły Podstawowej w Rozborzu za dobrą grę aktorską, scenografię i kostiumy,
- TADEUSZA STRĄCZKA – ucznia ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Przeworsku za czyste wykonanie kolędy,
- króla z JASEŁEK z Gimnazjum w Zarzeczcu, za wzorową interpretację tekstu,
- JASEŁKA w wykonaniu DZIECI MARYI z Urzejowic za dobrą grę

aktorską,

- JASEŁKA I HERODY w wykonaniu Grupy Jaselskiej ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Gniewczynie Łańcuckiej za oprawę muzyczną i postać Starego Szymona, za dobrą interpretację roli,
- CHÓR ANIOŁKÓW z Jasełek ze Szkoły Podstawowej w Kańczudze.

Komisja Artystyczna proponuje sięgnięcie do miejscowych tradycji - wzorów kołędowania szczodra, chodzenia z gwiazdą, szopką, turoniem, niedźwiedziem, itp.). Zauważa również odchodzenie od tradycyjnych przedstawień kołędniczych (Kolęda *Cicha noc* w miejsce pastorałek, kolęd polskich, rola czarownika w miejsce Żyda lub Kapłana).

Jury podkreśla celowość organizowania przeglądów z uwagi na kultywowanie tradycji bożonarodzeniowych.

Przygotowała Bożena Siwiecka
Główny Instruktor MOK w Przeworsku

ZAPROSZENIE

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE WYCHOWAWCÓW SERDECZNIE ZAPRASZA NA SPOTKANIE AUTORSKIE Z KS. DR. MIECZYŚLAWEM NOWAKIEM, KTÓRE ODBĘDZIE SIĘ 18 LUTEGO (NIEDZIELA) W DUŻEJ SALI OBRAD URZĘDU MIASTA PRZEWORSKA O GODZ. 16³⁰. IMPREZĄ TOWARZYSZĄCĄ BĘDZIE KRÓTKI PROGRAM ARTYSTYCZNY W WYKONANIU DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ KIERMASZ KSIĄŻEK KS. NOWAKA.

Mogą mieszkać...

20 grudnia ubiegłego roku o godz. 10⁰⁰ oddany został do użytku pierwszy w Przeworsku wybudowany w ramach Towarzystwa Budownictwa Społecznego blok mieszkalny. Jak pisaliśmy w poprzednim numerze, budynek spełnia najsurowsze ministerialne wymogi cieplne, zaś estetyka wykonania oraz ciekawa konstrukcja wyróżnia zdecydowanie budynek z okolicznego krajobrazu.

Podczas uroczystego oddania bloku obecni byli: poseł Krzysztof Kłak, członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Jan Solec, Przewodniczący Rady Miasta Przeworska Lesław Ścisłowicz, Zarząd Miasta wraz z Burmistrzem Januszem Magoniem, przeworscy radni, Prezes PTBS Władysław Stecko, przedstawiciele wykonawcy oraz ci wszyscy, którzy z inwestycją byli związani w mniejszym lub większym stopniu. We

wszystkich wystąpieniach zaproszonych gości zdecydowanie przewijał się wątek dużego sukcesu, jakim było doprowadzenie do realizacji budowy i oddanie budynku do użytku.

Oddanie mieszkań w tym dniu, tuż przed świętami Bożego Narodzenia to bardzo wymowny fakt – podkreślił w swoim wystąpieniu poseł Krzysztof Kłak – kolejne przeworskie rodziny doczekały się swoich upragnionych czterech kątów. Niektóre z nich być może po raz pierwszy będą mogły spędzić święta i Nowy Rok „na swoim”. Po poświęceniu budynku przez ks. Stanisława Szalaniewiczza i przecięciu wstęgi, wszyscy obecni na uroczystości oglądali nowe mieszkania.

Miejmy nadzieję, że to nie ostatnia inicjatywa przeworskiego samorządu, zmierzająca do wypełnienia mieszkaniowej luki w Przeworsku, a ten system budowania spowoduje, że ludzie średnio zamożni będą mieli szansę otrzymania kluczy do własnego „M”.

M.F.

Przyczynek do gawędy o starym Przeworsku wg. Pawła Stepkiewicza. Cz. II.

Enklawa żydowskich domów tej części miasta w większości drewniana i parterowa, w części chyląca się ku ruinie, choć nie wałących się, bowiem skutecznie przeciwstawiała się temu ich gęsta zabudowa. O labiryncie wąskich przejść, zaułków i zakamarków, mrocznych tajemnych sień, jak ta, tuż obok w przylegającym do żydowskiej kamienicy domu. Zagraco- na z obu jej stron do granic możliwości. Wiodąca do skupu jaj, lecz też do jedynego chyba w mieście magla. O stromych schodach, które prowadziły na poddasza i strychy, gdyż znajdujące się tam izby i komory były również wykorzystywane. Jeśli nie znalazły chętnych, by w nich zamieszkać, były przydatne do pomocniczych prac związanych z handlową

profesją. Dachy tych domów posiadały niespotykaną gdzie indziej osobliwą konstrukcję, która umożliwiała w jesienne

ków przestrzegane zwyczaje. W sąsiednim domu znajdował się hotel, choć nie było o tym nigdzie jakiegokolwiek informacji, powszechnie wiadano, że tam właśnie był. Nazywano go „Hotelem Nędzy”, co też oznaczało jego standard, jednak to wcale nie przeszkadzało właścicielowi. On od lat świadczył te usługi przyno-

święto namrotów, zwane też kuczkami, zrobiecie w nich rytualnych otworów, by starozakonni mogli tam modlić się i w rodzinnym gronie spożywać wieczerzę. Tak bowiem nakazywała im ich wiara i od wie-

szące mu zysk. Żydzi, którym na drodze ich interesów wypadł Przeworsk, znajdowali tam zawsze miejsce dla siebie, by złożyć do snu utrudzone ciało. Kolejny stojący obok dom wbu-

wany był już w miejski mur obronny, który łukiem od północnej strony otaczał miasto, biegnąc w kierunku baszty – wtedy już dzwonnicy – stojącej obok kościoła farnego. Niegdyś skutecznie bronił mieszkańców tego grodu przed wrogimi im najazdami. Teraz szczerze oblepiony gęstą zabudową przyczepionych i wspartych doń domów, stał się w takich okolicznościach murem „bezbronnym”, choć jednak dla tych, którzy w ten sposób dobudowali swoje domy był nadal opoką i mimo, że już nikt nie interesował się nim, od lat nie był poprawiany i wzmacniany, trwał na przekór wszystkiemu. W domu przy murze znajdował się urząd, gdzie Süssmam Weissberg prowadził metrykalne księgi miejscowych Izraelitów.

Szabas – ten siódmy dzień przeznaczony dla żydowskiego odpoczynku zaczynał się w piątkowy wieczór, trwał do pojawienia się na niebie w sobotę pierwszej gwiazdy. Przy zapadającym już zmierzchu, kiedy zachodzące słońce rzuciło ostatnie promienie, na wyludnionych ulicach miast, miasteczek, osad i wiosek zamieszkałych przez Żydów pojawiał się sługa synagogi szames, który podchodząc do każdego z ich domów, stukając w drzwi laską rytualnym sygnałem przypominał, że zbliża się dzień najdonioślejszy ze wszystkich, nawiązujący do owego pamiętnego dnia pojednania Boga z Izraelem, więc należy go rozjaśnić zapalając w oknach szabasowe świece. Ponownie ów sługa pojawiał się na drogach i ulicach w godzinach porannych następnego sobotniego dnia, by śpiewnym, donośnym głosem wołać: „Wstawajcie! Czas na modlitwę”. Tora, ich pismo święte, zakazywała w tym czasie rozpalać ogień, handlować, podróżować, nosić ciężary. Talmud rozszerzał tę listę o jeszcze wiele czynności zakazanych i niewskazanych. Jednak niektóre z nich, zwłaszcza te najbardziej dokuczliwe, dotkliwe, przeszkadzające w życiu codziennym, potrafili Żydzi przez charakterystyczną dla tej społeczności wrodzoną, chytrą mądrość obejść w przeróżny sposób. Bądź to przez odprawienie odpowiednich błogosławieństw w niezbyt licznej, zaledwie kilkuosobowej grupie osób dorosłych, czy też powołując instytucjonalne twory jak przykładowo „szabasowego goja”, o której to osobliwości za moment.

Szabas uważany był powszechnie przez Żydów za święto rodzinne, co jednak nie pokrywało się w pełni z prawdą. Bowiem w rzeczywistości osobno obchodzili go mężczyźni, wiele czasu poświęcając na modlitwę w synagodze. Kobiety zaś piątkowe wieczory spędzały samotnie w domach, modląc się przy świecach, czekając z szabasową kolacją na mężczyzn, aż oni po wielogodzinnych modłach powrócą, by wspólnie ją spożyć. Kolacja musiała być gorąca, a przecież nie było im wolno w tym dniu jej podgrzewać, to też było powodem, że istniał ów „szabasowy goj”. Kto mógł nim być, jakie miał obowiązki? Z samej nazwy wynikało, że mogła nim być tylko osoba innej wiary, przeważnie był to katolik, najczęściej umówiona znajoma kobieta, która za określoną zapłatę przychodziła w oznaczonej porze, podpałała pod kuchnią podgrzewając kolację, zaś w następnym dniu obiad. Jednak nie wszystkich było na to stać, dlatego też mniej zamożni, już dzień wcześniej zapalali w piecach do pieczenia chleba wstawiając tam obiad na następny dzień, zamurując otwór cegłą na glinianej zaprawie, która, jak z długoletniego doświadczenia wiadomo, w odpowiednim czasie wypadała umożliwiając wyjęcie podgrzanych potraw, co było już zgodne z zasadami Tory i Talmudu. Kolację zaś podgrzewano od rana na naftowej lampie, umocowując nad nią naczynie z pożywieniem.

Do charakterystycznych szabasowych dań należały: chałki i wino, siekana ryba formowana niekiedy w kulki, którą podawano z chrzanem lub ówikłą. W czasie szabasu jedli Żydzi tak zwany czulent, czyli zapiekankę z białej fasoli, cebuli, ziemniaków, czasem zamienianych na kaszę. Czulent zawierał też inne jeszcze składniki zależnie od regionu, zamożności stołowników. Szabasowym daniem dla ubogich Żydów był kugiel. W skład tej potrawy wchodziło co najmniej 3 kg ziemniaków, 2-3 łyżki gęstego tłuszczu, 2-3 gęste szyjki nadziewane bułką tartą urabianą z gęsim tłuszczem, doprawianą solą i pieprzem. Na koniec dodawano niezbędną w każdej żydowskiej potrawie i to w sporych ilościach, cebulę oraz czosnek. W tym przypadku 4 duże cebule, 4 ząbki czosnku. Również znane było danie o nazwie cymes, należące do dań uważanych za wykwinne. Można było je podawać jako jarzynyowy dodatek do kury z rosółu lub też jako samodzielne danie deserowe. W żydowskiej kuchni danie to występowało pod wieloma jeszcze postaciami.

Wróćmy do atmosfery charakterystycznej dla świątecznego dnia – szabasowej soboty. W tym dniu ulice i zaułki żydowskich miast, miasteczek przybierały nieco dzienny wygląd. Ze wszystkich stron w kierunku synagogi ciągnęły powoli i dostojnie liczne postacie starozakonnych w długich czarnych i błyszczących chałatach, przepasanych czarnymi sznurami, w nakryciach na głowach zwanych szabasówkami. Trzymali w rękach aksamiitne ozdobne woreczki, gdzie mieściły się książki modlitewne, rytualna biała szata w czarne pasy ze srebrnymi obszyciami oraz inne jeszcze akcesoria niezbędne, by chwalić Boga. Podążający do synagogi starzy Żydzi, jeśli mieli wnuka, a ten kończył już 7 lat, pozwalali mu nieść owe akcesoria, bowiem było to jego

obowiązkiem i przywilejem prawitego już Izraelity.

Bardzo trafnie oddał atmosferę takiego galicyjskiego miasteczka z końca XIX wieku autor wiersza, który z finezją, w oryginalnej formie, przekazał nam swoje spostrzeżenia. Był nim Adolf Henryk Kitschmann. Kończąc dołączam jego wiersz:

*„Śliczny miasto sobie stoi!
Tysiąc żydków na sto goji;
Trzy kupcowy na dwie fajki,
Handel zbóża, dziekiu,
fajki,
Szytry karczmy na trzy
chłopy,
Co za wódki przeda snopy,
Poczta, urząd podatkowy,
Chałder i sąd powiatowy
I kasyno z siedem członki
I pan burmistrz z grubym
żonki,
Straż ogniowa bez szyskawki,
Targi z bułkiem na trzy
ławki
I policaj hryć młody
(Czasem żydkom nosi wody),
Propinacja lejba szmulka,
To jest miasto Kocia
Wółka”.*

Wyjaśnienie niektórych wyrazów:

Nyża – wnęka budynku, lub w ścianie wewnętrznej,

Kahał – żydowska gmina, wspólnota religijno-administracyjna,

Goj – żydowskie żargonale określenie katolika

Tora – przedmiot religijnego kultu Żydów, zwój z „Pięcioksięgiem” prawa Mojżeszowego, przechowywany w synagodze,

Talmud – kodeks religijno-prawnych przepisów judaizmu,

Chajder – niższa szkoła żydowska

Propinacja – dawniej szlachecki monopol, sprzedaż napojów alkoholowych, szynk, karczma.

Andrzej Świtalski

c.d ze str. 5

ciągu 1 roku. Przyjęcie Statutu, wyborów władz, tj. Prezesa Zarządu, Rady Nadzorczej podjęto na Walnym Zgromadzeniu Założycielskim SM „PIAST” w dn. 8.09.2000r., a rejestracja nastąpiła w Sądzie Rejonowym w Przemyśle w dniu 21.11.2000r. Władze Spółdzielni pracują społecznie. Prezesem SM „PIAST” jest p. Artur Żyła. Ponadto we władzach Spółdzielni są: Andrzej Czysła, Ewa Głąb, Henryk Szczepanik. SM „PIAST” po zakupie terenu, wykonaniu dokumentacji technicznej przystąpi do realizacji tych inwestycji. Spółdzielcy liczą na dobrą współpracę z Zarządem Miasta Przeworska, co powinno przynieść upragniony cel – szybkie otrzymanie kluczy do własnych mieszkań.

AWIM – Przemyśl
Adam Czerkas

RODZICU

Jeśli chcesz, żeby Twoje dziecko
umiało dobrze:
pływać, grać w koszykówkę, siatkówkę,
tenisa...
to zapisz je do pierwszej w Przeworsku
Prywatnej Szkołki Sportowej „DELFIN”
tel. 0 – 606 92 42 79
Zapewniamy dowóz dzieci
na zajęcia i bezpieczny powrót
do domu !!!

Wydawca: Urząd Miasta Przeworska 37-200
Przeworsk, Jagiellońska 10,
tel. 648-78-44, fax. 648-70-30
e-mail: info@przeworsk.um.gov.pl
http://www.przeworsk.um.gov.pl
Redakcja:

Marek Frączek - red. odpowiedzialny

Redakcja nie zwraca materiałów
nie zamówionych, nie ponosi odpowiedzialności
za treść reklam i ogłoszeń. Nakład 2000 egz.

Komunikat Ministra Sprawiedliwości

W związku z wejściem w życie od 1 stycznia 2001r. ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym informujemy, że:

1. W stosunku do **osób fizycznych**, które będą chciały zarejestrować działalność gospodarczą w okresie **1 stycznia 2001r. – 31 grudnia 2001r.** nadal wymagany będzie tylko wpis do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez gminę.
2. **Od 1 stycznia 2002r.** podjęcie działalności gospodarczej przez **osoby fizyczne** będzie wymagało wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez wydziały rejestrowe sądów rejonowych.
3. Po 1 stycznia 2002r. gminy przekażą sądom rejestrowym sprawy będące w toku postępowania o wpis, a przedsiębiorcy już wpisani do ewidencji gminnych będą obowiązani do złożenia wniosku o wpis do rejestru sądowego na urzędowym formularzu za pośrednictwem urzędu gminy, który był dotychczas organem ewidencyjnym. Organ ten prześle wniosek do właściwego sądu wraz z zaświadczeniem o wpisie do przedsiębiorcy do ewidencji. Nie zakłada się przesyłania całych akt administracyjnych.
4. Proces przejmowania przez sądy ewidencji powinien **zakończyć się do 31 grudnia 2003r.**, a więc zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, będzie procesem płynnym i nie ma potrzeby natychmiastowego podejmowania czynności związanych z przerejestrowywaniem już na początku stycznia 2001r., kiedy to z uwagi na wejście w życie ustawy o KRS może nastąpić spiętrzenie spraw.
5. Osoby fizyczne, które prowadziły do 31 grudnia 2000r. **działalność gospodarczą nie objętą obowiązkiem ewidencjonowania, będą obowiązane w terminie do 31 czerwca 2001r.** zgłosić jej prowadzenie do gminnej ewidencji działalności gospodarczej.
6. Osoby fizyczne, które prowadziły do 31 grudnia 2000 r. **działalność gospodarczą jako wspólnicy spółek cywilnych**, będą obowiązane w terminie **do 31 marca 2001 r.** dostosować formę prowadzonej działalności do wymogów ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Oznacza to, że powinny albo zgłosić prowadzenie indywidualnie działalności gospodarczej do gminnej ewidencji działalności gospodarczej, albo zawrzeć umowę spółki handlowej i zgłosić wniosek o wpis tej spółki do wydziału rejestrowego, w którym prowadzony jest Krajowy Rejestr Sądowy.

(-) Janusz Niedziela